

Врз основа на Одлуката на Народна Банка на Република Македонија за објавување на извештаи и податоци од страна на банката (Сл.Весник на РМ, бр.134/2007), Халк Банка АД, Скопје објавува:

ИЗВЕШТАЈ И ПОДАТОЦИ
со состојба на 31.12.2013 година

Содржина:

1. Податоци за Банката;
2. Податоци за акционерската структура на Банката - акционери со квалификувано учество;
3. Податоци за сопствените средства и адекватноста на капиталот на Банката;
4. Податоци за процесот на управување со ризиците.

1. ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАТА	
Назив	ХАЛКБАНК АД, Скопје
Седиште	ул. "Св. Кирил и Методиј" бр.54, 1000 Скопје
Матичен број	4627148
Организациска структура	Графички приказ
Број на вработени на 31.12.2013	377
Преглед на финансиски активности кои Банката може да ги врши согласно последното усогласување и дадените согласности од Гувернерот на НБРМ	<ul style="list-style-type: none"> - прибирање на депозити и други повратни извори на средства - кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции - кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции - издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патни чекови, меници) - финансиски лизинг - менувачки работи - платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи - брз трансфер на пари - издавање на платежни гаранции авали и други форми на обезбедување - изнајмување сефови, остава и депо - тргување со инструменти на пазарот на пари - тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали - тргување со хартии од вредност - тргување со финансиски деривати - чување на хартии од вредност за клиенти - советување на правни лица во врска со структурата на капиталот, деловна стратегија или други поврзани прашања или давање услуги поврзани со спојување или припојување на правни лица - Продажба на полиси за осигурување - Посредување во склучување на договори за кредити и заеми - Економско-финансиски консалтинг

<p>Преглед на финансиски активности кои Банката ги врши</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи - Тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали - Тргување со хартии од вредност - Прибирање на депозити и други повратни извори на средства - Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции - Издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници) - Менувачки работи - Брз трансфер на пари - Издавање на платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување - Изнајмување сефови, остава и депо - Тргување со инструменти на пазарот на пари (меници, чекови, сертификати за депозит) - Посредување во склучување договори за кредити и заеми
<p>Финансиски активности за кои од страна на Гувернерот на НБРМ е изречена забрана или ограничување за нивното вршење, односно е повлечена согласноста</p>	<p>нема</p>
2. ПОДАТОЦИ ЗА АКЦИОНЕРСКАТА СТРУКТУРА НА БАНКАТА	
<p>Акционери со квалификувано учество - правни лица - назив, седиште, правна форма, претежна дејност и процент на учество во вкупниот број акции и во вкупниот број на издадени акции со право на глас во Банката</p>	<p>TURKIYE HALK BANKASI A.S. ANKARA Sogutozu 2 Cade No 63 Ankara, TURKEY</p> <p>Банка</p> <p>Учество во вкупниот број на акции – 98,78%</p> <p><i>*Акционерската структура на Банката е променета заклучно со датум 23.11.2012 година. Повеќе информации на следниот линк:</i> http://www.halkbank.mk/?ItemID=DE74A608AC03A44F8FAF3837757A2F63</p>
<p>Акционери со квалификувано учество - физички лица - име и презиме, адреса и процент на учество во вкупниот број акции и вкупниот</p>	<p>Нема</p>

број издадени акции со право на глас во банката	
Акционери кои немаат квалификувано учество во банката	Бројот на акционери кои немаат квалификувано учество во банката е 10 (десет).
3. ПОДАТОЦИ ЗА СОПСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА И АДЕКВАТНОСТА НА КАПИТАЛОТ НА БАНКАТА	
Износ на почетен капитал кој е запишан во Централен регистар	Вкупен номинален капитал: 2.893.690.000 МКД
Број на акции од секој род и класа и номинален износ на акциите	289.369 обични акции Номинална вредност по акција 10.000,00 МКД
Опис на карактеристиките на основните компоненти на сопствените средства	Извештај за сопствените средства
Износ и компоненти на основниот капитал	Извештај за сопствените средства
Износ и компоненти на дополнителниот капитал I	Извештај за сопствените средства
Вид и износ на одбитните ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал	Извештај за сопствените средства
Вкупен износ на сопствени средства и висина на адекватноста на капиталот	Извештај за стапката на адекватност на капиталот
Висина на капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик	Извештај за стапката на адекватност на капиталот

Висина на капиталот потребен за покривање на валутниот ризик	Извештај за стапката на адекватност на капиталот
Висината на капиталот потребен за покривање на пазарниот ризик	/
Висината на капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цената на стоките	/
Висината на капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	/
Висината на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик	/
Висината на капиталот потребен за покривање на други ризици, доколку Банката по сопствена оценка утврдила дополнителен износ на капитал потребен за покривање на тие ризици, или доколку Народна Банка утврдила дополнителен износ на капитал, заради природата, видот и обемот на активностите коишто ги извршува Банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности	/

4. ПОДАТОЦИ ЗА ПРОЦЕСОТ НА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИТЕ

<p>Стратегии и процеси на управување со секој поединечен ризик</p>	<p>Банката управува со ризиците соодветно на природата, видот и обемот на нејзините финансиски активности преку воспоставени политики за управување со одделните ризици, соодветна организациска структура, информативен систем и систем на внатрешна контрола и ревизија. Целта на управувањето со ризиците е да се минимизираат можните загуби од активностите или настаните во зависност од чувствителноста на банката на одделните ризици. Затоа банката воспоставува стратегија и процеси на управување со ризиците, со опфат кој одговара на природата, големината и сложеноста на финансиските активности кои ги врши.</p>
<p>Структура и организација на функцијата на управување со ризици</p>	<p>Банката има воспоставено организациска структура со јасно дефинирани надлежности и одговорности за преземање и управување со ризиците преку следниве хиерархиски нивоа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Надзорен Одбор - Управен Одбор - Одбор за управување со ризици - Дирекција за управување со ризици - Дирекција за информациска сигурност - Дирекција за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам.
<p>Структура на системот за мерење на ризикот и системот на внатрешно известување</p>	<p>Системот за мерење на ризикот е дефиниран во одделните политики и процедури за управување со ризиците.</p> <p><i>Кредитен ризик</i> Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Банката доколку клиент или договорна странка од финансиски инструмент не успее да ги исполни договорните обврски и воглавно произлегува од дадените кредити и аванси на клиенти и други банки, издадени гаранции и акредитиви и вложувања во хартии од вредност. Мерењето на кредитниот ризик се заснова на класификација на кредитната изложеност кон одделните кредити во ризични категории од А до Д, со соодветен % на исправка на вредноста / посебна резерва од 0% до 100%.</p> <p>При класификацијата на кредитната изложеност Банката ги користи следниве критериуми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уредноста во измирувањето на обврските од страна на клиентот, односно редовноста при плаќањето на главнината и каматата согласно договорот за кредит; - кредитната способност на клиентот, односно неговите економски особености, ликвидноста и профитабилноста на клиентот, вкупната задолженост на клиентот спрема банкарскиот сектор на РМ; - квалитетот на обезбедувањето, односно неговата вредност, можност за продажба и % на покриеност на кредитот со колатерал. <p><i>Ликвидносен ризик</i> Ризикот на ликвидност е ризик дека Банката ќе западне во потешкотии во исполнување на своите финансиски обврски. Управувањето со ликвидносниот ризик подразбира редовно идентификување, мерење и следење на сите позиции кои имаат влијание врз ликвидносната позиција на Банката.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Идентификувањето ја утврдува функционалната, ликвидносната, рочната и валутната структура на средствата и изворите на средствата. - Мерењето се однесува на сите средства и извори на средства, односно на нивните приливи и одливи при што се утврдува квантум за сите нив во даден момент, како и нивната динамика за одреден временски период. - Следењето се одвива на дневно, месечно, квартално и годишно ниво и се однесува на податоци, информации за остварени и очекувани приливи и одливи. - За контрола се користат извештаи за ликвидност како на пример извештаите за договорна и очекувана рочна структура на активата и пасивата, индикатори за ликвидност како на пример односот помеѓу ликвидната актива и вкупната актива, ликвидната актива и вкупните депозити, вкупните кредити и вкупните депозити, стапките на ликвидност до 30 и 180 дена. <p><i>Пазарен ризик</i> Пазарниот ризик се дефинира како потенцијална загуба која се јавува како последица од промените на вредноста на средствата и обврските или приходите кои се под влијание на</p>

промените на пазарните услови како што се пазарните цени односно каматните стапки, девизните курсеви и средства. Управувањето со пазарниот ризик подразбира адекватно идентификување, мерење, следење и контрола на промените на вредноста на сите билансни и вонбилансни позиции кои може да бидат погодени од движењата на пазарите за средства и каматните стапки и промените во курсевите на валутите.

При процената на пазарниот ризик, Банката се фокусира на вистинската и потенцијалната осетливост на поединечните позиции во портфолиото за тргување како и на целото портфолио. Банката користи интерни модели за пресметка и стрес-тестирање на потенцијалната изложеност на пазарен ризик. Како дополнителни методи користи планирање и предвидување, поставени лимити, модели и стратегии за заштита од ризик.

Валутен ризик

Валутниот ризик е ризик од загуба заради промена на меѓувалутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на другите странски валути.

Банката ја следи изложеноста на валутен ризик преку сет на параметри како:

- Фреквенцијата и насоката на промена на меѓувалутните курсеви и промената на вредноста на денарот во однос на вредноста на другите странски валути,

- Износот на изложеност на валутен ризик,

- Можност на другата договорна страна за навремено извршување на своите обврски.

За мерење, следење и пресметувањена валутниот ризик ги користи следниве показатели:

- Односот на отворената девизна позиција во одделна валута со сопствените средства на Банката,

- Односот на агрегатната девизна позиција со сопствените средства на Банката.

Ризик од промена на каматни стапки

Банката е изложена на ризик од променливост на каматните стапки како резултат на тоа што каматоносните средства и каматоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето приходите од камати со пазарни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката.

При управувањето со ризикот од промена на каматните стапки Банката користи модели и извештаи како:

- Модел за пресметка на каматонсна актива и извештај за каматонсна актива,

- Модел за пресметка на каматонсна пасива и извештај за каматонсна пасива,

- Модел за пресметка на каматни маргини и извештај за каматни маргини,

- Извештаи за просечни активни и пасивни каматни стапки,

- Анализа на сензитивност на финансиските средства и обврски преку различни стрес тест сценарија за промена на каматните стапки,

- Извештај за трошок на изворите на средства.

Ризик на земја

Ризикот на земја преставува ризик од загуба поради изложеноста на Банката кон одделна земја која може да произлезе од економските, социјалните и политичките услови на земјата должник. Посебна форма на ризикот на земја е ризикот на трансфер кој произлегува од можните ограничувања при трансферот на средства од една земја во друга.

Банката го следи ризикот на земја преку следниве податоци и извештаи:

- Изложеност кон одделна земја и вкупната изложеност на Банката на ризикот на земја,

- Секторска, валутна, рочна структура на изложеноста кон одделна земја и вкупната изложеност на Банката на ризикот на земја,

- Висината на исправка на вредност и посебна резерва која произлегува од изложеноста кон одделна земја.

Оперативен ризик

Банката ја прифаќа Базелската дефиниција за оперативен ризик и ги идентификува следниве видови на оперативен ризик:

- Интерни измами и неовластени активности на вработените

- Екстерни измами и активности

- Односот кон вработените и безбедноста на работната средина

- Клиенти, производи, деловна пракса

- Физичко оштетување на основните средства

- Прекин во работењето и пад на системот

- Извршување, испорака и управување со процесите.

Управувањето со оперативниот ризик е континуиран и интегриран процес, кој подразбира активно учество на сите вработени, интегрирана интерна и екстерна контрола, периодично

оценување и редовно известување.

Како метод кој што Банката ќе го користи за мерење на оперативниот ризик е методот на интерна база на податоци за настани кои што предизвикале загуби. Овој метод значи евидентирање на актуелните настани кои што предизвикале загуби и нивна обработка на начин кој што ќе даде информација за изложеноста на Банката на оперативен ризик. Оперативниот ризик го вклучува и правниот ризик, како и ризикот од перење пари и финансирање на тероризмот, ризикот од несоодветност на информативните системи и други оперативни ризици.

Банката за да се справи со ризикот од перење пари и финансирање на тероризам, има воведено и применува програма и процедури за спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Заради ефикасна имплементација на сите обврски во врска со спречување на перење пари и финансирање на тероризам, Програмата и процедурите на Банката се потврда на волјата и подготвеноста на Банката за управување на овој ризик и истите ги одразуваат нејзините напори и дејствија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Ризик од концентрација

Ризикот од концентрација во Банката е обработен во рамките на кредитната политика и процедури на банката, при што банката ги почитува лимитите за изложеност поставени од НБРМ, а има утврдено и интерни лимити за кредитна изложеност спрема поединечен субјект. Исто така има поставени интерни лимити за изложеност кон домашни и странски банки.

Стратегиски ризик

Стратегискиот ризик е ризик врз добивката или сопствените средства на Банката кој произлегува од промените во деловното опкружување, негативни деловни одлуки, несоодветна имплементација на одлуките или недоволната респонзивност на Банката на промените во деловното опкружување.

Идентификувањето и мерењето на стратегискиот ризик може да биде одредено преку стратегиското планирање, процесот на подготовка на стратегискиот план и реалноста на стратегискиот план. Стратегискиот план е документ кој ја рефлектира мисијата и целта на Банката, генерално за период од три до пет години. Меѓу другото тој содржи анализа на макроекономските услови во кои Банката ги извршува своите активности, опис на системот за управување со ризици на Банката, финансиски планови на Банката и т.н.

Деловниот план е документ кој ја одредува севкупната оперативна рамка на Банката и ја поддржува успешната имплементација на стратешкиот план.

Репутациски ризик

Репутацискиот ризик е мултидимензионален и претставува одраз на перцепцијата на другите учесници на пазарот. Дефиниран е како ризик кој произлегува од негативната перцепција од страна на дел од клиентите, договорните страни, акционерите, инвеститорите или регулаторите, што може негативно да влије на способноста на Банката да ги одржи постоечките или да воспостави нови деловни односи и континуиран пристап до изворите на финансирање.

Усогласеност на работењето со прописите

Политика на Банката е да работи согласно сите законски и подзаконски прописи и да демонстрира етичко однесување преку воспоставени и имплементирани механизми за постигнување на усогласеност на работењето со законската регулатива и работење со интегритет. Спроведувањето на политиката за усогласеност со прописите ќе ги даде следниве резултати:

- Минимизирање на регулаторниот ризик,
- Унапредување на репутацијата на Банката,
- Идентификување на предности и слабости од аспект на усогласеноста со прописите,
- Високо ниво на етичко однесување на вработените.

Политиката се однесува и применува на сите подрачја и активности од работењето на Банката, на сите нивоа од нејзината организациска структура.

	<p><i>Информациска сигурност</i></p> <p>Со цел успешно справување со ризиците во однос на сигурноста на информации и информациски системи во Банката е воспоставен Систем за управување со информациска сигурност (СУИС), имплементиран и сертифициран според меѓународниот стандард за информациска сигурност ИСО 27001.</p> <p>Политиката за информациска сигурност, усвоена во Банката, претставува рамка за обезбедување на доверливост, интегритет и расположливост на сите физички и електронски информациски средства во Банката како предуслов за конкурентска предност, ликвидност, профит, исполнување на правни, регулаторни и договорни обврски и одржување на репутацијата на Банката.</p> <p>Системот за управување со информациска сигурност и соодветните поврзани процеси се предмет на континуиран систематски преглед и подобрување. Банката има воспоставено организациски структури за поддршка на СУИС и периодичен преглед на соодветноста на политиката за сигурност, со цел истата да соодветствува на промените при проценката на ризиците и планот за третман на ризици и усогласена со барањата на законската регулатива.</p> <p>Системот за внатрешно известување за управувањето со одделните ризици е во согласност со Законот за банки и интерните политики и процедури за управување со ризиците. Извештаите се доставуваат до Надзорниот Одбор, Управниот Одбор, Одборот за управување со ризици, согласно утврдена динамика и рокови за внатрешно известување.</p>
<p>Политики за заштита и намалување на ризикот, како и процедури за следење на ефикасноста на извршувањето на политиките</p>	<p>Банката ги има воспоставено следниве политики за заштита и намалување на ризикот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кредитни политики, - Политика за управување со ликвидносен ризик, - Политика за управување со пазарен ризик, - Политика за управување со ризик од промена на каматни стапки, - Политика за управување со валутен ризик, - Политика за управување со ризик од земја, - Политика за управување со оперативен ризик, - Политика за управување со стратешки ризик, - Политика за управување со репутациски ризик, - Политика за усогласеност на работењето со прописи, - Програма и процедури за спречување на перење пари, други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам, - Политика за сигурност на информацискиот систем. <p>Во политиките се дефинирани одделните видови на ризици, начинот на идентификување, мерење, следење и контрола на ризиците, организациона структура за управување со ризиците, информативен систем за изготвување извештаи за ризиците, претпоставки за стрес-тестирање.</p>

<p>Опис на политиката за вршење на исправка на вредноста / посебна резерва</p>	<p>Банката најмалку на квартална основа, проценува дали постојат објективни докази за оштетување на финансиските средства кои не се мерат според објективната вредност преку билансот на успех. Финансиските средства се оштетени кога има објективни докази дека оштетувањето настанало по почетното признавање на средството, и истото има влијание на идните парични текови кои можат веродостојно да се проценат.</p> <p>Банката соодветно врши исправка на вредноста / издвојува посебна резерва, при што како објективен доказ ги користи следниве индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> - информација за непочитување на договорот, вклучително и неплаќање или доцнење на плаќањата на достасаните обврски; - информација за финансиски потешкотии на клиентот; - доколку банката одобрува значителни олеснувања на клиентот поради неговите финансиски потешкотии, а кои инаку не би ги понудила на други клиенти; - извесност дека клиентот ќе влезе во стечајна постапка или друг вид на финансиска реорганизација; - доколку се појави ризик во дејноста која ја извршува клиентот; - намалување на вредноста на колатералот.
<p>Износ на изложеноста на кредитен ризик, пред и по извршената исправка на вредност / посебна резерва</p>	<p>Табела 2.1 А - Анализа на максималната изложеност на кредитен ризик (Финансиски извештај 2013)</p>
<p>Просечна изложеност на кредитен ризик и изложеност по одделни категории на ризик</p>	<p>Табела 2.1 А - Анализа на максималната изложеност на кредитен ризик (Финансиски извештај 2013)</p>
<p>Износ на достасани кредити</p>	<p>129.630 илјд. МКД – состојба на 31.12.2013 г.</p>
<p>Износ на изложеностите на кредитен ризик за кои е извршена исправка на вредноста / посебна резерва</p>	<p>14.964.464 илјд. МКД – состојба на 31.12.2013 г.</p>
<p>Географска дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик</p>	<p>Табела 2.1 В - Концентрација на кредитниот ризик по индустриски гранки и по географска локација (Финансиски извештај 2013)</p>
<p>Секторска дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик</p>	<p>Следниве табели од белешките кон финансиските извештаи:</p> <p>Табела 22.1 - Кредити на и побарувања од банки Табела 22.2 А - Кредити на и побарувања од други клиенти (Финансиски извештај 2013)</p>

Резидуална договорна рочна структура на изложеноста на кредитен ризик (со рок на достасување до една година и над една година)	Табела 2.2 – Ризик на ликвидност (Финансиски извештај 2013)
Структура на изложеноста на кредитен ризик по дејности	Табела 2.1 В - Концентрација на кредитниот ризик по индустриски гранки и по географска локација (Финансиски извештај 2013)
Најголема изложеност кон одделна дејност	Табела 2.1 В - Концентрација на кредитниот ризик по индустриски гранки и по географска локација (Финансиски извештај 2013)
Износ на пререструктурирани побарувања	Банката нема пререструктурирани побарувања во 2013 година.
Движење на исправката на вредност / издвоена посебна резерва	Следниве табели од белешките кон финансиските извештаи: Табела 22.1 - Кредити на и побарувања од банки Табела 22.2 А - Кредити на и побарувања од други клиенти Табела 23.1 – Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба Табела 23.2 – Вложувања во финансиски средства чувани до достасување Табела 25 – Останати побарувања Табела 38 – Посебна резерва и резервирања (Финансиски извештај 2013)
Податоци за структурата на портфолиото за тргување	Табела 19 – Средства за тргување, од белешките кон финансиските извештаи (Финансиски извештај 2013) Банката ги користи меѓународните сметководствени стандарди (МСС 39) согласно кој портфолиото се класифицира во следниве категории: - портфолио за тргување - портфолио расположливо за продажба - портфолио до достасување.
Основни податоци за пристапот кој се користи за пресметка на капитал потребен за покривање на оперативниот ризик	Согласно регулативата, за мерење на оперативниот ризик и капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик Банката го користи пристапот на базичен индикатор.

Податоци за управувањето со ризикот кој произлегува од капиталните вложувања

Капиталните вложувања во билансот на банката се класифицирани како *'расположливи за продажба'*. Тие се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок на капиталните вложувања кои немаат котирана пазарна цена и се мерат по набавна вредност намалена за загубите поради оштетување.
Во управувањето со ризикот од капитални вложувања Банката ги следи лимитите дадени во Законот за банки.

Секторска структура на капиталните вложувања	Банки	Други финансиски институции	Нефинансиски институции	Нерезиденти	Вкупно
Износ на капитални вложувања во 000 МКД	0	30,035	0	4,277	34,312